

La sfârșitul săptămânii, vulturii se lăsară în balcoanele palatului prezidențial, distruseră cu ciocul plasele de la ferestre și răscoliră cu aripile lor timpul încremenit dinăuntru, iar în zorii zilei de luni orașul se deșteptă din letargia-i de veacuri la adierea unei brize călduțe și gingașe, ce aducea un iz de mort important și de putredă grandoare. Abia atunci ne încumetarăm să intrăm fără a lua cu asalt zidurile năruite de piatră fortificată, așa cum voiau cei mai înverșunați, și fără să smulgem din balamale, cu boi înjugați, porțile cele mari, după cum propuneau alții, căci a fost de-ajuns să le împingă cineva pentru a ceda cu tot blindajul lor care, pe timpurile de glorie ale palatului, rezistase bombardelor lui William Dampier. Parcă am fi pătruns în lumea unei alte epoci, fiindcă aerul era mai ușor în gropile cu dărâmături din uriașul sălaș al puterii, iar liniștea părea străveche și lumina decrepită făcea ca totul din jur să se deslușească anevoie. În prima curte, ale cărei dale cedaseră presiunii subterane a buruienilor, văzurăm posturile pustii și în dezordine ale gărzilor care fugiseră, armele părăsite în rastel, lunga masă de

scânduri negeluite cu farfuriile cu resturile prânzului de duminică întrerupt de panică, văzurăm dependințele în penumbră unde fuseseră cândva birourile civile, ciupercile peștițe și crinii albi printre petițiile nerezolvate, al căror curs obișnuit fusese mai încet decât acela al vieților celor mai sterpe, văzurăm în mijlocul curții cristalnița unde fuseseră botezate în sfântul har marțial mai mult de cinci generații, văzurăm, în spate, vechiul grajd al viceregilor transformat în garaj și, printre camelii și fluturi, berlina de pe vremea vacarmului, furgonul de pe timpul ciumei, caleașca din anul cometei, dricul progresului în cadrul ordinii, limuzina somnambulă a celui dintâi veac de pace, toate în stare bună, sub pânza de păianjen plină de colb și toate vopsite în culorile drapelului național. În curtea următoare, dincolo de grilajul de fier, erau trandafirii ninși de pulberea lunii, la umbra căroră dormeau leproșii în vremurile de glorie ale palatului, și se întinseseră într-atât, nefiind îngrijiți, încât aproape că nu mai rămăsese niciun ungher fără mirosul acela de roze în vălmășag cu pestilența ce răzbea până la noi din fundul grădinii, duhoarea de la cotețul de găini și miasma de balebă și urină fermentată de la vaci și de la soldații din biserica de pe timpurile coloniei preschimbată în staul pentru muls. Făcându-ne drum prin hățișul sufocant, văzurăm galeria cu arcade cu glastre de garoafe și frunze de astromelia, și pansele unde fuseseră încăperile concubinilor, și după felurimea resturilor menajere și numărul mare al mașinilor de cusut ni se păru cu puțință să fi locuit acolo peste o mie de femei cu droaia lor de prunci născuți toți la șapte luni, văzurăm dezordinea ca la război de prin bucătării,

rufele în albiu putrezind la soare, haznaua comună pentru concubine și soldați și, în fundul grădinii, sălciile somptuoase ce fuseseră aduse cu rădăcini din Asia Mică în uriașe sere pe mare, cu pământul, seva și burnița lor, și dincolo de sălcii văzurăm palatul, imens și trist, cu jaluzelele făcute țandări prin care continuau să intre vulturii. N-am fost nevoiți să forțăm intrarea, cum crezusem, căci poarta din mijloc păru a se deschide doar sub imperiul vocii, așa încât am urcat la primul cat pe o scară de piatră roșie, ale cărei covoare de operă fuseseră tocate de copitele vacilor, și din primul vestibul și până în iatacuri văzurăm birourile și sălile oficiale în ruine, pe unde se plimbau vitele nepăsătoare mâncând perdelele de catifea și sfâșiind plușul fotoliilor, văzurăm tablouri cu subiecte eroice, cu sfinți și militari, aruncate pe jos printre mobile sfărâmate și balegi proaspete, văzurăm o sufragerie distrusă de vaci, sala de muzică profanată de stricăciunile vacilor, măsuțele de domino făcute bucățele și pajiștea meselor de biliard jupuită de vaci și, părăsită într-un ungher, mașina de fabricat vânt, care falsifică orice fenomen de pe cele patru cvadrante ale rozei vânturilor pentru ca lumea din palat să suporte mai ușor nostalgia mării dispărute, văzurăm colivii de păsări atârând peste tot, acoperite încă de husele care le ocroteau somnul dintr-una din nopțile săptămânii trecute, iar prin ferestrele nenumărate văzurăm uriașul animal adormit, care era orașul neștiutor din acea istorică zi de luni pe care începea s-o trăiască și, dincolo de oraș, craterele moarte cu aspra cenușă lunară ale câmpiei nesfârșite, unde odinioară fusese marea. În acel spațiu interzis pe care foarte puțini oameni avuseseră privilegiul să-l cunoască, am simțit pentru prima oară

mirosul de stârv al vulturilor, le-am perceput gâfâitul milenar, instinctul prevestitor și, călăuzindu-ne după duhoarea de putrefacție răspândită prin fâlțuirea aripilor lor, am găsit în salonul de audiențe tigvele de vacă năpădite de viermi, picioarele din spate repetate fără șir în oglinzile mari, și atunci am împins o ușă laterală ce dădea într-un cabinet ascuns în zid și acolo l-am văzut pe el, în uniforma de doc fără galoane, cu jambierele puse, cu pintenul de aur la călcâiul stâng, mai bătrân decât toți oamenii și toate vietățile de pe pământ și din apă, prăbușit cu fața în jos, cu brațul drept îndoit sub cap în chip de pernă, așa cum dormise noapte de noapte în toate nopțile din cumplit de lungă-i viață de despot singuratic. Abia când l-am întors să-i vedem fața am înțeles că era cu neputință să-l recunoaștem, chiar dacă n-ar fi fost ciugulit de vulturi, fiindcă niciunul din noi nu-l văzuse vreodată, cu toate că profilul lui se afla pe ambele fețe ale monedelor, pe timbrele poștale, pe etichetele purgativelor, pe bandajele de hernie și pe scapularii, iar tabloul lui înrămat unde apărea cu drapelul național și dragonul patriei pe piept era expus mereu și pretutindeni, căci știam că erau copii după portretele socotite inexacte încă de pe vremea cometei, când până și părinții noștri știau cine era el numai pentru că-i auziseră povestind pe părinții lor, iar aceștia pe ai lor, și de mici ne obișnuiseră să credem că el era viu acolo în palatul puterii, fiindcă cineva văzuse cum se aprindeau luminile într-o noapte de petrecere, altcineva povestise că-i zărise ochii triști, buzele palide, mâna gânditoare schițând în van gesturi de rămas-bun prin dantelele bisericesti ale limuzinei prezidențiale, iar cu mulți ani în urmă, într-o duminică, îl luaseră înăuntru

pe orbul acela rătăcitor care pentru cinci bănuți recita versurile poetului uitat Rubén Dario și se întorsese fericit cu o uncie de aur adevărat cu care fusese plătit pentru recitalul dat numai pentru el, deși nu-l văzuse, de bună seamă, și nu fiindcă era orb, ci fiindcă niciun muritor nu-l mai văzuse de pe vremea vărsatului negru, și totuși știam că se afla acolo, o știam deoarece lumea continua să existe, viața mergea mai departe, poșta ajungea la timp, fanfara municipală cânta seria de valsuri leșinate în fiecare sâmbătă sub palmierii prăfuiți și felinarele triste din Piața Armelor, și alți muzicanți bătrâni le luau locul celor care mureau. În ultimii ani, când dinăuntru n-au mai răzbit zgomote omenești, nici cânt de păsări, iar porțile blindate se închiseseră pentru totdeauna, știam că era totuși cineva în palat, căci noaptea se vedeau lumini ca de corăbii la ferestrele dinspre mare, și cei care se încumetaseră să se apropie auzeau tropot de copite și furnăit de animale mari dincolo de zidurile fortificate, și într-o după-amiază de ianuarie o vacă în balconul prezidențial contemplând asfințitul, închipuiți-vă, o vacă în balconul patriei, ce îngrozitor, ce țară nenorocită, dar se făcură tot soiul de presupuneri legate de posibilitatea aceea ca o vacă să fi ajuns în balcon, doar toată lumea știa că vacile nu urcă scările, și în special dacă sunt de piatră, și cu atât mai puțin dacă au covoare, astfel încât în cele din urmă n-am mai știut dacă o văzuserăm cu adevărat sau nu cumva trecând într-o după-amiază prin Piața Armelor visaserăm cu ochii deschiși că o vacă stătea în balconul prezidențial unde, de fapt, nu se văzuse nimic și nici n-avea să se mai vadă ani mulți, până în zorii ultimei vineri când începură să apară cei dintâi vulturi ce-și luară zborul de pe

acoperișul spitalului pentru săraci unde picoteau zilnic, veniți de undeva de departe de țarm, se iviră în valuri succesive din zarea hăului de pulbere unde fusese odată marea, se rotiră o zi întreagă în cercuri molcome deasupra palatului, până când un rege de-al lor, cu penele ca rochia de mireasă și guler roșu-aprins, dădu un ordin tăcut și atunci începu prăpădul de geamuri sparte, mirosul acela de hoit mare, năvala de vulturi prin ferestre, ceea ce nu era cu puțință decât într-o casă rămasă de izbeliște, așa încât am îndrăznit și noi să intrăm și am descoperit în sanctuarul pustiu resturile măreției, trupul ciugulit, mâinile netede de fecioară cu însemnul puterii pe osul inelarului, tot corpul fiind plin de licheni minuscule și vietăți parazite din străfundurile mării, mai cu seamă la subsuori și între picioare, și avea bandajul de pânză tare ce-i susținea testiculul umflat de hernie, singurul care fusese ocolit de vulturi cu toate că era cât un rinichi de bou, dar nici măcar atunci nu ne încumetarăm să credem că murise, fiindcă era a doua oară când fusese găsit în biroul acela, singur și îmbrăcat, mort după câte se pare de moarte bună în timpul somnului, așa cum fusese prezis cu mulți ani în urmă în apa fermecată din ulcelele ghicitoarelor. Prima oară când îl găsiră, aflat la începutul toamnei vieții lui, națiunea mai era încă destul de vie pentru ca el să se simtă în primejdie de moarte chiar și-n singurătatea dormitorului său, și totuși cârmuia mai departe, ca și cum ar fi știut că îi e hărăzit să nu moară în vecii vecilor, căci pe atunci nu părea că era vorba de un palat prezidențial, ci de o piață unde erai nevoit să-ți croiești drum printre slugi desculțe care descărcau de pe măgari zarzavaturi și coșuri cu găini prin coridoare, sărind peste